

Doc 06265

17.11.07

הקושי להיות מס' 2

עוד לפני המערכה הכושלת במלחמת לבנון השנייה הרבו אהוד אולמרט ואהוד ברק להיפגש ולדקוח ביניהם בשיחות נפש מצב שבו ברק משתלט על העבודה ואולמרט ממנה אותו לשר ביטחון. ניצחנו של ברק בשלב מאוחר יותר בפריימריס בעבודה הושג על חוט השערה בעקבות התחייבותו, שעם גמר חקירת ועדת וינוגרד, עד סוף שנה זו, יוקדמו הבחירות הכלליות.

משהתברר שאין ברעת אולמרט להקדים את הבחירות, ובמקביל הוא אף מתחיל להשתקם בזכות היוזמה המדינית עם הפלשתינאים באנאפוליס, החל ברק להבין, שיש סכנה שהוא נדון להישאר מספר 2 לאולמרט עד סוף הקדנציה. ברק גם עוקב בעינים כלות, איך מסקר לסקר הפופולריות שלו עצמו, כמי שיחזיר כביכול למדינה את כוח ההרתעה, היא בסימן ירידה.

למרות המוניטין הצבאיים שלו לא הצליח ברק להחזיר את שלושת החטופים, לא לבלום את ההפגזות המחריפות מעזה על שדרות ולא את הנטישה ההמונית מיישובי האזור. הוא רואה בעיניים כלות איך אולמרט משתקם ציבורית, מקבל החלטות מדיניות על דעת עצמו וחוג מקורביו ומומין את הרמטכ"ל ומפקדים בכירים להתיעצויות אישיות בלי לשאול את שר הביטחון. בכל הנוגע לתהליך המדיני, ברק נכנס לאלם ממושך, שנהפך לחידת המדינה - למה הוא שותק? בשלב השני החלו לזרזו מ"מקורביו" רב-

רי ביקורת על יוזמת אנאפוליס. בעצרת הו"כרון ליצחק רבין הפר ברק את שתיקתו ותקף בכוח את אולמרט באמירה, ש"ראשות ממשלה זו שליחות, לא מקום עבודה". ההשמצות ההרדיות בין מקורבי שני האהודים סימלו תופעה ידועה במערכת השלטון בישראל: הקושי של הפוליטיקאי שלא הגיע לראשות הממשלה למצוא את מקומו כמס' 2.

כרוב המדינות הדמוקרטיות המנצח בבחירות יושב על כס השלטון, והמפסיד הולך הביתה. תאצ"ר הלכה לבית הלורדים, מייג'ור השתלב במועצות מנהלים, בלייד קיבל עיסוק בינלאומי באיחוד האירופי. כך זה במשטרים פרלמנטריים: המפסיד לא יושב על זנבו של יורשו בראשות הממשלה, אלא הולך הביתה.

התופעה בישראל, שבה הזוכה נוטל את הגה השלטון והמפסיד מתמקם על המקום השני בתואר או בפועל, מזמינה צרות. קללה זו החלה כבר עם הקמת המדינה, כשמששה שרת ראה את עצמו כמס' 2 לדרדור בגוריון. הוא חלק על מדיניותו וחתר תחתיו כשעשה יד אחת עם היונים לסכל בממשלה החלטות על פעולות תגמול. חווינו את הסאגה הע"סיסית של "החתרן הבלתי נלאה" בממשלות רבין ושמעון פרס, האחד כראש ממשלה והשני כשר ביטחון. היה לנו עזר ויצמן, שסייע לבחירת מנחם בגין אך אחרי הסכם קמפ-דייוויד חתר תחתיו ואף כינה אותו בפומבי "המנוח". היה לנו בנימין נתניהו,

שניתק מגע עם הרמטכ"ל אמנון ליפקין שחק רק משום שהסקרים העריפו אותו עליו כראש ממשלה במקרה שהבחירות יוקדמו.

ברק ואולמרט מתמקדים באותו מגזר ציי כורי, מרכזי ימין מתון, ואפשר שבמוקדם או במאוחר יתלכדו העבודה וקדימה לגוש אחד לבחירות הבאות. בגוש הזה, שאולמרט יוביל אם ייחלץ מהחקירות נגדו, ברק לא מע" לה ברעתו להיות מס' 2, אפילו כמ"מ ראש ממשלה ושר ביטחון. אולי זו הסיבה שמחוגי ברק מפיצים, ש"אולמרט משתמש במחלת הסרטן שבה לקה כספין מחושב לשפר את תדמיתו", או ש"נכונותו לדרון ב'ליבה' של הסכסוך באנאפוליס לוקה באותו שיקול דעת פזיז שבו פתח במלחמת לבנון השנייה". ברק מצוטט בתקשורת כמי שאמר: "יש לי אמפ"תיה לאהוד, אך יש לי יותר אמפתיה למדי"נה". מקורביו הבלתי נלאים מרגישים, ש"אנו צריכים להיות בטוחים שההחלטות מתקבלות על ידי ראש ממשלה ישר".

המאבק הסמוי בין השניים בעיצומו. תלוי גם לאן אנאפוליס תוביל את המאבק ביניהם ואם הבחירות יוקדמו.

אך כרגע ממש לא חשוב מה הם אומרים זה על זה. זה רק עניין של מתמטיקה בקלפי, מי יהיה מס' 1 ומי יהיה מס' 2, או כמשפט בלתי נשכה של הנרי פורד: "השאלה מי צריך להיות הבוס משולה לשאלה מי צריך להיות הטנור ברביעייה - ברור, זה שיוודע לשיר טנור.